

MejeriNyt

Nyhedsbrev om arbejdsmiljø · Februar 2016 · nr. 66.

NYHEDER **Simpel og billig løsning på ergonomisk udfordring med stor effekt**

På Bislev Mejeri oplevede man ergonomiske udfordringer i forbindelse løbende kontrolvejninger af produkterne. Dette foregik tidligere ved, at medarbejderne foretog en kontrolvejning under produktionen, når der var henholdsvis 5, 10, 15 og 20 kg i de respektive dåser. Fra fyldestationen til vægten er der ca. 15 meter, hvor dåserne skal bæres i alt 4 gange pr. kontrolvejning. Den lange afstand med bæring af især dåserne på 15 og 20 kg er en ergonomisk belastning for medarbejderne. Desuden er det en overskridelse af Arbejdstilsynets vejledning på området, der siger, at medarbejderne max må løfte 12 kg i underarmsafstand i forbindelse med bæring. Der måtte kunne findes en løsning på de mange løft og bæring af tunge dåser. Medarbejdere, arbejdsledere samt vedligeholdelsesafdelingen mødtes, og der blev i samarbejde udarbejdet en løsning, som fungerer til alles tilfredshed.

Den første del af løsningen var, at der fremadrettet kun skal foretages en kontrolvejning af dåserne, når der er 5 kg i.

Den anden del af løsningen var, at teknisk afdeling fabrikerede en målepind (se billedet), der bruges til at kontrollere, at der er den rette mængde ost i dåsen.

Efter godkendelse af løsningen af medarbejdere, ledelse og arbejdsmiljøorganisationen blev der udarbejdet en instruktion, som alle berørte medarbejdere er blevet instrueret i. Resultatet af dette er, at medarbejderne nu samlet løfter 50 kg, det vil sige 10 kontrolvejninger på en 12 timers vagt, mod tidligere 840 kg på en vagt. Derudover sparer medarbejderne mange skridt, og dermed kan denne tid bruges til andre opgaver. Sidst men ikke mindst er den fysiske løsning særdeles overkommelig rent økonomisk, ca. kr. 50. i form af en målepind udarbejdet af mejeriets egen vedligeholdelsesafdeling.

Yderligere info fås hos Stig Holm, siho@alectia.com, tlf. 30 10 96 82.

Psykisk førstehjælp på mejerier- nes beredskabsplan

Da HOCO, Arla Foods stod overfor at opdatere deres beredskabsplan, inviterede de en erhvervspsykolog fra ALECTIA til at holde et inspirationsoplæg omkring ”Psykisk 1. hjælp” på deres årlige arbejdsmiljødrøftelse.

Beredskabsplan for psykisk førstehjælp

De fleste ved godt, hvor hjertestarteren hænger, eller hvor forbindingerne ligger, men hvad forventes du at gøre, hvis en kollega mister livet eller bliver alvorligt skadet for øjnene af flere kolleger?

Da mange virksomheder mangler at inddrage psykisk førstehjælp i deres beredskabsplan, har Arbejdstilsynet siden 2013 udstedt særskilte påbud til virksomheder, der ikke har tjek på deres plan for psykiske førstehjælp.

En beredskabsplan for traumatiske hændelser adskiller sig fra almindelige beredskabsplaner ved udelukkende at fokusere på medarbejderens psykiske helbred. Dermed er beredskabsplanen et supplement til den almindelige beredskabsplan.

En af de vigtigste elementer i den psykiske beredskabsplan er at sikre, at der er udpeget nøglepersoner, som skal stå for den psykiske førstehjælp. De interne nøglepersoner skal have oplæring, så de kan stå for den psykiske førstehjælp ved fx at afholde ”defusion” i tilfælde af en traumatisk oplevelse. En defusion har til formål at samle alle involverede medarbejdere kort efter hændelsen på et dialogmøde, hvor alle medarbejdere kan dele deres umiddelbare indtryk og dermed bearbejde hændelsen.

Hvem gør hvad?

I tilfælde af en traumatisk oplevelse er det meget forskelligt, hvordan mennesker reagerer. Nogle mennesker vil ikke opleve nogen særlig reaktion, mens andre kan reagere voldsomt blot ved at have været til stede. Dog er det gældende for langt de fleste mennesker, at de har svært ved at holde hovedet koldt. Derfor skal beredskabsplanen sikre, at alle ved, hvad de skal gøre. Dermed sikres at ingen står

alene, hvilket ellers kan have alvorlige konsekvenser for den enkelte i fremtiden.

Yderligere info fås hos Marie Isolde Müller, mamu@alectia.com, tlf. 30 10 96 41.

Birkum Ost – Ergonomi på lager og værksted

Det tekniske personale på lageret hos Birkum Ost, Arla Foods har over en længere periode haft fokus på ergonomi og reduktion af tunge løft og manuel håndtering på lageret og under vedligeholdelsesarbejde i produktionen. Det har resulteret i flere forskellige indsatser og kampagner på området.

Blandt medarbejderne har man haft god gavn af tekniske hjælpemidler i form af elektriske taljer i løftet på værkstedet, rulle- og sakseborde, sækkevogne samt palleløftere. De tekniske hjælpemidler bliver i stor udstrækning brugt af medarbejderne, så snart der er maskindele eller andet materiel, der skal udskiftes i produktionen – således manuel håndtering undgås eller minimeres betydeligt. Dertil er der en god kultur blandt kollegerne, hvor arbejdsmiljøet i dagligdagen tages seriøst og man hjælper gerne hinanden med arbejdsopgaverne.

Et af de tiltag der er blevet gjort på Birkum Ost – og som har gjort ovenstående endnu bedre – er en større oprydning på lageret og værkstedet, hvilket har givet god overskuelighed, plads til brug af hjælpemidler, minimering af ekstra flytning af materiel etc. Oprydningen har givet mere plads og netop lettet og øget brugen af

tekniske hjælpemidler samt minimeret unødige manuelle håndteringer af maskindele og materiale.

Oprydningen har blandt andet betydet, at store og tunge maskindele og komponenter nu er placeret overskueligt på sikrede reoler, så det er nemt at tilgå. Desuden er de tungeste maskindele placeret på forskellige paller på gulvet, således de blot kan håndteres med en palleløfter til brugsstedet.

Derudover er de enkelte komponenter og maskindele alle sat, så de kan trækkes ud på rulle- eller sakseborde. Herved undgår medarbejderne et frit løft og minimerer derved risikoen for pludselige og tunge belastninger.

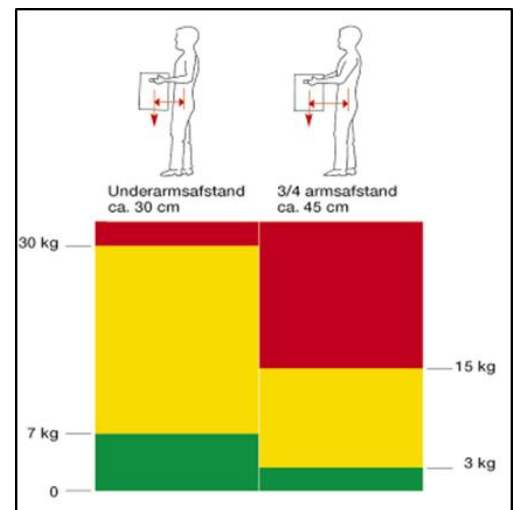

I smådelsslageret er det lavet således, at de dele medarbejderne bruger hyppigst, er placeret på hylder over knæhøjde og under skulderhøjde. De letteste dele som sjældent bliver brugt står på de øverste hylder, mens de lidt tungere dele er placeret nederst, hvor de kan trækkes ud på en "hund" og derfra rulles til bedre arbejds- og pladsforhold.

Afslutningsvist er der arbejdet med en simpel gummi- eller plastkile ved dørtrin for at øge fremkommeligheden med rulleborde mv. betragteligt.

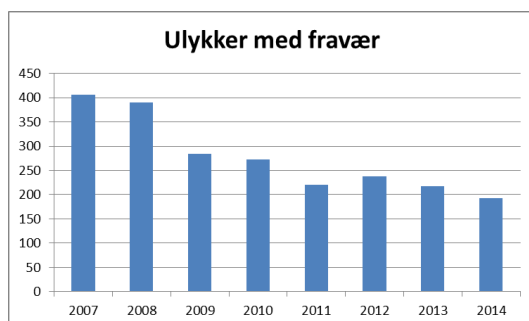
Medarbejderne i vedligeholdelsesafdelingen var bekendt med Arbejdstilsynets ergonomiske krav, som er en udfordring at overholde i en produktion med det vedligehold, det nu engang medfører. Det er til tider en meget stor udfordring at overholde reglerne med en løftegrænse på 15 kg. ved manuel håndtering/løft. Men med et velfungerende samarbejde og involvering mellem medarbejderne, arbejdsmiljøorganisation og ledelse er det muligt at opnå god succes med arbejdsmiljøarbejdet.

Yderligere info fås hos Stefan Hansen, stha@alectia.com, tlf. 22 22 21 30.

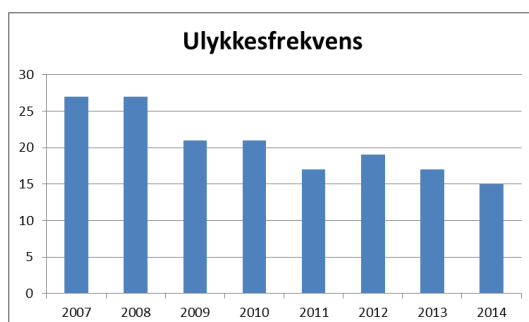
Ulykkerne på vej nedad i mejeriindustrien

Antallet af ulykker med fravær samt ulykkesfrekvensen (antal ulykker pr. 1 mio. arbejdstimer) er i mejeriindustrien nedadgående. Statistikken viser, at antallet af ulykker i branchen som helhed (dækker 'Mejerier samt ostefremstilling' samt 'Fremstilling af konsumis') er reduceret fra 218 i 2013 til 192 i 2014.

Antal anmeldte arbejdsulykker med fravær 2007-2014 i Mejeriindustrien som helhed.

Det betyder, at ulykkesfrekvensen (antal ulykker pr. 1. mio. arbejdstimer) er reduceret fra 17 i 2013 til 15 i 2014. Ser vi på frekvensen siden 2007, så ses en klart faldende tendens fra 27 i 2007 og 2008 til 15 i 2014.

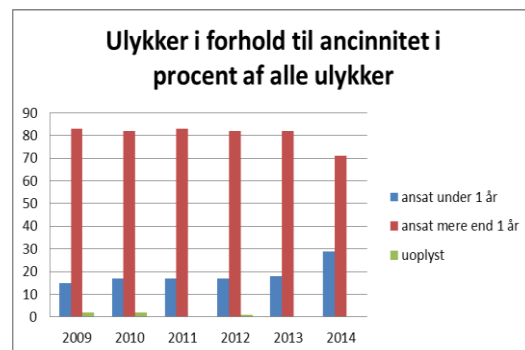
Ulykkesfrekvensen (antal anmeldte arbejdsulykker med fravær pr. 1. mio. arbejdstimer) i periode 2007-2014 i Mejeriindustrien som helhed.

	Frekvens							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mejerier samt ostefremstilling	29	27	21	21	17	19	17	14
Fremstilling af konsumis	3	19	26	28	17	14	25	35
I alt mejeriindustri	27	27	21	21	17	19	17	15

Ser vi på fordelingen mellem 'Mejerier samt ostefremstilling' og 'Fremstilling af konsumis', så er der ikke den samme faldende tendens for konsumis, hvor frekvensen i 2014 har nået sit

højeste niveau i perioden 2007 – 2014 og er nu 2,5 gange højere end i branchen som helhed.

Interessant er, at når man ser på udviklingen af ulykker i forhold til anciennitet, så ser det ud til, at ulykkerne i større grad sker blandt nyansatte.

I 2009 udgjorde ulykker blandt ansatte med mindre end 1 års ansættelse 15 % af alle ulykker, mens de i 2014 udgør 29 %. Særligt er der sket et spring fra 2013 til 2014, hvor andelen af ulykker blandt nyansatte er gået fra 18 % til de 29 % af alle ulykker. Der kan med fordel lokalt på det enkelte mejeri ses på andelen af ulykker blandt nyansatte, og på hvordan man modtager og oplærer nyansatte.

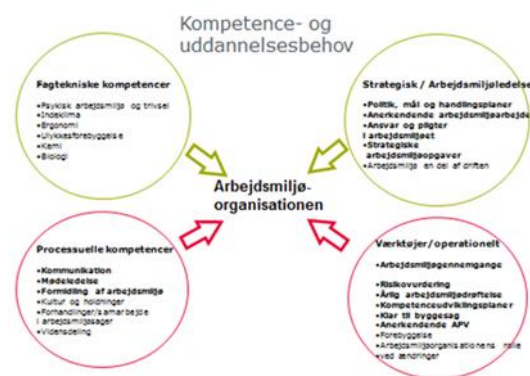
Statistik over ulykker med fravær, der er anmeldt til Arbejdstilsynet, er for 2014 først kommet her efter årsskiftet til 2016. ALECTIA har hentet yderligere data hos Arbejdstilsynet, end der kan findes i Årsopgørelser over anmeldte arbejdsulykker 2009-2014, således at vi kan få de data konkrete for Mejeriindustrien.

Yderligere info fås hos Hanne Lybech Jensen, hlj@alectia.com, tlf. 30 10 96 97.

rende uddannelse for den 2 år valgperiode dvs. 3 dages uddannelse. Der kan dog ikke sammenlægges supplerende uddannelse af mere end 3 dages varighed.

Konkrete eksempler på systematisk arbejde med kompetenceplaner

En del mejerier laver allerede tilbud om supplerende uddannelser på baggrund af en kompetenceoversigt, hvor der opgøres, hvilke kompetencer, man ønsker i AMO og hvilke, der konkret findes. Gabet mellem ønsker og faktiske kompetencer viser som nævnt behovet for uddannelse – og dermed kan konkrete tilbud om supplerende uddannelser udfærdiges.

Thise Mejeri har gennem flere år tilbudt Arbejdsmiljøorganisationen supplerende uddannelser som en del af deres årsplanlægning. Det har siden 2012 betydet uddannelser i: 'Undersøgelse af ulykker', 'Intern færdsel', 'Konflikt-håndtering' og 'Arbejdsmiljøgennemgange'. Uddannelser har været holdt som virksom-

hedsuddannelser, så man fælles har fået et afsæt for sit arbejdsmiljøarbejde.

De 3 kørselscentre i Logistik DK, Arla Foods laver hvert år efter sin årsplanlægning, status på kompetencer og behov for nye kompetencer og i forlængelse heraf tilbydes supplerende uddannelser enten for det enkelte centers arbejdsmiljøorganisation eller fælles for de 3 organisationer. Her kan bl.a. nævnes fællesuddannelser i 'Arbejdsmiljø ved tankbilen' samt 'Konflikt-håndtering'.

Yderligere info fås hos Gitte Marcussen, gima@alectia.com, tlf. 27 61 39 22.

Temabrev 'Kom godt i gang med psykisk arbejdsmiljø'

Februars temabrev sætte fokus på psykisk arbejdsmiljø – et emne, som kan opleves både svært og uhåndgribeligt. Læs om symptomerne på et udfordret psykisk arbejdsmiljø, hvad I konkret kan sætte fokus på samt vigtigheden af et solidt samarbejde mellem AMO, SU og HR.

Læs mere i Temabrev nr. 53.

REGLER & VEJLEDNINGER

Ny lovgivning – bekendtgørelser og vejledninger

Nye regler om den supplerende arbejdsmiljøuddannelse (også omtalt i artikel ovenfor). Virksomheder skal fra den 1. januar 2016 kunne dokumentere, at arbejdsmiljøorganisationens medlemmer har fået tilbud om supplerende uddannelse. Virksomhederne skal også sørge for, at AMO bidrager til virksomhedens kompetenceudviklingsplan for supplerende uddannelse i forbindelse med den årlige arbejdsmiljødrøftelse. De nye regler vil blive

håndhævet på tilsyn, hvor Arbejdstilsynet konstaterer arbejdsmiljøproblemer.

Læs mere i: [Bekendtgørelse om samarbejde om sikkerhed og sundhed](#) og i: [AT-vejledning F.3.6-1](#)

Tilpasning af reglerne om kemiske stoffer og materialer i arbejdsmiljøet

Med virkning fra 1. januar 2016 er der sket en tilpasning af reglerne for kemiske stoffer og materialer i arbejdsmiljøet. Tilpasningen berø-

rer følgende bekendtgørelser med relevans for mejeriindustrien:

- Bekendtgørelsen om arbejde med stoffer og materialer.
- Bekendtgørelsen om forebyggelse af kræft- risikoen ved arbejde med stoffer og materia- ler.
- Bekendtgørelsen om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om ar- bejds miljø.

Overordnet er målet med de justerede regler at tilpasse reglerne i forhold til EU's kemikalie- forordning (REACH) og dels at ændre til de nye fareklassificeringer. Med de ændrede regler fastholdes det nuværende beskyttelsesniveau i forhold til kemiske stoffer og materialer i ar- bejds miljøet. Nedenfor beskrives de væsent- ligste ændringer.

Fremstillere og importører af farlige kemiske stoffer og materialer

Der indføres en øvre mængdegrænse for, hvornår rene kemiske stoffer skal anmeldes til Produktregistret.

Fremover bliver det sådan, at kemiske stoffer kun skal anmeldes til Produktregistret, hvis der årligt fremstilles eller importeres kemiske stoffer fra 100 kg. og op til 1000 kg. Hidtil har det været sådan, at blot der var tale om en årlig fremstilling eller import fra 100 kg. eller mere, skulle stoffet anmeldes til Produktregi- stre.

Udsættelse for kræftfremkaldende stoffer og materialer

Der er i bekendtgørelsen om forebyggelse af kræft- risikoen ved arbejde med stoffer og ma- terialer nu indsat bestemmelser, som tydelig- gør, at bekendtgørelsen – ud over arbejde med, herunder fremstilling, anvendelse og håndtering af - også omfatter *anden udsættel- se* for kræftfremkaldende stoffer og materialer på arbejdspladsen. Det kunne fx være, hvis der blev arbejdet med silikonefugemasser, som afgiver 2-butanonoxim under hærkning.

Læs mere på: [Ændring i reglerne om kemiske stoffer og materialer](#)

Ændring i vejledning om faste arbejdssteders indretning

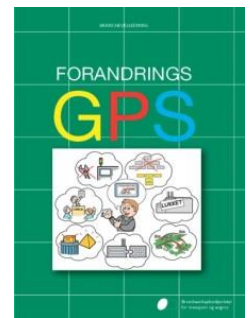
Der er foretaget ændringer i AT-vejledning om faste arbejdssteders indretning, pkt. 2.1. i februar 2016.. Ændringerne skal tydeliggøre vejledningen i forhold til, hvornår der er krav om, at arbejde udendørs på faste arbejdsste- der skal foregå indendørs i forsvarligt indret- tede arbejdsrum.

Læs mere i: [AT-vejledning, nr. A.1.9-1](#)

BAR-materialer

Ny branchevejledning "Forandrings GPS"

BAR transport og en- gros har sammen med Industriens BAR lavet en ny branchevejled- ning – "Forandrings GPS". Vejledningen giver en række værktø- jer til at arbejde med forandringer. Eksem- pler på forandringer kan være:

- Flytning
- Konkurs/lukning/afvikling af en virksomhed
- Fusion med eller overtagelse af anden virksomhed
- Udbudsrunder/virksomhedsoverdragelse
- Intern omorganisering
- Omlægning af produktionen
- Indførelse af ny produktionsteknologi
- Udvidelse af virksomheden med nye aktivi- teter/nye produkter

Forandrings GPS'en navigerer virksomhederne rundt til fire holdepunkter, som sikrer, at man kommer hele vejen rundt om forandringerne:

1. Vær på forkant med forandringerne
2. Inddrag medarbejderne
3. Kommunikér i hele processen
4. Tilbyd støtte og kompetencer

Læs mere på: [Forandrings GPS](#)

Den gode omsorgssamtale

Industriens branchearbejdsmiljøråd har udarbejdet en pjece med tips og råd til, hvordan du som tillidsvalgt eller arbejdsmiljørepræsentant kan støtte dine kolleger i dialogen med ledelsen, når der er noget på spil. Pjecen fokuserer på, hvilke opmærksomhedspunkter, du som tillidsvalgt har før, under og efter at din kollega skal til en omsorgssamtale. Sammen kan I sørge for at skabe den gode omsorgssamtale.

Læs mere på: [Den gode omsorgssamtale](#)

Robotter i industrien

Industriens branchearbejdsmiljøråd har udarbejdet vejledningen "Robotter". Robotterne er for alvor på vej ind i danske virksomheder, hvor de fjerner meget ensidigt gentaget arbejde og mange tunge løft. Desværre har robotter

også været involveret i flere alvorlige ulykker og mange nær-ved-ulykker. Denne vejledning har til formål at hjælpe virksomheder, der bruger eller skal i gang med at bruge robotter, til at reducere risikoen for ulykker med eksisterende og kommende robotter.

Læs mere på: [Robotter](#)

CE-mærkede maskiner

Industriens branchearbejdsmiljøråd har udarbejdet en vejledning til brug ved Indkøb, ibrugtagning og ombygning af CE-mærkede maskiner. Formålet med vejledningen er, at virksomheder og især arbejdsmiljøorganisationen, kan se, hvad man kan forvente af en CE-mærket maskine samt hvilke opgaver I selv har, når I skal tage en ny CE-mærket maskine i brug eller når I selv bygger/ombygger maskiner.

Læs mere i: [CE-mærkede maskiner](#)

UD-DAN-NElse

Supplerende arbejdsmiljøuddannelse

ALECTIA tilbyder målrettede virksomhedsuddannelser tilpasset virksomheden fx med udgangspunkt i kompetenceoversigten jf. artikel ovenfor.

ALECTIA tilbyder alm. vis også en række åbne supplerende uddannelser, som vi udbyder via vores hjemmeside.

I marts tilbyder ALECTIA Supp16, som er en supplerende uddannelse, der afholdes som konferencemodell med 16 valgfrie workshops i Vejle og Roskilde.

Uddannelser bliver meget velbesøgt, da vi nu generelt har lukket for tilmeldinger.

Vi ser frem til at modtage ca. 450 deltagere de 2 dage.

Vi vil snarest udbyde åbne supplerende uddannelser i efteråret 2016, som vil blive annonceret på vores hjemmeside: [ALECTIA - uddannelser](#).